

Jaskinia Siwy Kocioł (szczepanowy Lej)

Podsumowanie kolejnego etapu eksploracji Siwego Kotła

Filip Filar

*Aktywność w Siwym Kotle miała w tym roku charakter przede wszystkim dokumentacyjny. Skartowane zostały wszystkie zaległości z ubiegłych lat. Dało to podstawę do podsumowania aktualnego stanu wiedzy o jaskini w formie opublikowanego poniżej opisu inwentarzowego. Przy okazji pomiarów udało się także odkryć równoległą do Studni Dżihad Studnię z Nietoperzem oraz pochylnię opadającą spod dna Studni Dżihad do Studni Feniksa - łącznie 52 m nowych ciągów. Do sprawdzenia pozostało jeszcze kilka perspektywicznych tematów.**

Dolina Małej Łąki, Kotliny
Właściciel terenu: Skarb Państwa (Tatrzański Park Narodowy)
Wysokość otworu: 1827 m n.p.m.
Wysokość otworu nad dnem doliny: ok. 200 m
Ekspozycja otworu: ku N
Długość: 1161 m
Deniwelacja: 295,42 m
Rozciągłość horyzontalna: 102 m

Położenie otworu

Otwór znajduje się w górnej części Doliny Małej Łąki, na zboczach Małolączyńki (dolna część Kotliny).

Dojście

Od Kobylarzowego Siodłka idziemy około 50 m do góry niebieskim szlakiem na Małolączyńki i skręcamy w lewo, na początkowo słabo wyraźną ścieżkę. Ciągnie się ona w kierunku Wielkiej Turni. Przechodzimy nią w pobliżu Avenu w Ratuszu i wychodzimy na plateau za Wielką Turnią. Z plateau schodzimy kilkadziesiąt metrów w dół, mijając z lewej strony wejście w Baranie Schody. Otwór znajduje się w wyraźnym leju krasowym, położonym blisko krawędzi ściany, jaką Kotliny opadają do Baranich Schodów, a później do Niżniej Świstówki.

Opis jaskini

Otwór jaskini o wymiarach 1x1 m posiada w przybliżeniu trójkątny profil. Znajduje się w SW części dna leja, pomię-

*W działalności prowadzonej przez Speleoklub Tatrzański w 2012 roku wzięli udział F. Filar i M. Parczewski.

dzy wantami tworzącymi jego ścianę. Za otworem ciągnie się ku S niezbyt obszerny korytarz. Jego dno pokrywa humus i odchody niewielkich ssaków. Po kilku metrach docieramy nim do litej ściany i podążamy wzdłuż niej w lewo, po czym wchodzimy do Sali nad Zawaliskiem.

Jej pochylone ku W dno, posiada wymiary 3x8 m, a wysokość stropu wynosi 2-3 m. W środku komory znajduje się 2 m próg z want. W najniższej części komory natrafiamy na kolejne progi o wysokości 2 i 4 m. Schodzimy nimi przy pomocy zapieraczki. Bezpośrednio pod drugim progiem znajduje się wejście w zawaliskowy korytarzyk zmierzający pierwsze ku W, a następnie ku SE. Wypada on niewielkim prożkiem do stromeego, szerszego już korytarza. Jego strop tworzy gładka płyta, natomiast spąg i prawą ścianę duże wanty. Wkrótce zakręca ku W i staje się poziomy. Przed zakrętem, po prawej stronie, znajduje się wejście do ciasnego, zawaliskowego korytarzyka, zapętlałego się kilka metrów dalej z ciągiem głównym. Z końca poziomego odcinka w ciągu głównym opada ku S korytarz. Jego spąg jest pokryty grubą warstwą piasku z czapki krystalicznej. Na końcu korytarza znajduje się przełaz, za którym wchodzimy do owalnej Piaszczystej Salki.

Można się do niej również dostać ciasnym ciągiem rozpoczynającym się przed przełazem w piasku. Ciąg ten wypada 5 m nad dnem salki mającej średnicę około 4 m. W jej E części, między dużymi wantami, znajduje się przejście w dół, do obszernego korytarza. Przejście przyjmuje początkowo przebieg ku N, a następnie ku SE. Obszerny korytarz posiada szerokość 3 m i wysokość około 2 m. Jego pokryty wantami pozlepianymi piaskiem spąg opada stromo ku E i kończy się zawaliskiem. W środkowej części stropu korytarza otwiera się 16 m wysokości komin, przechodzący w wąskie szczeliny nie do przejścia. Na końcu obszernego korytarza, po prawej stronie, znajduje się zawaliskowe przejście nad Studnię Szczepana (P47). Jest to koniec Zawaliska (-51,85 m).

Wejście do studni stanowi wąski, pionowy przełaz, a 3 m pod nim znajduje się niewielka piarżysta półka. Zjeżdżamy z niej 10 m do bardziej poлогіej części studni. Bierze tutaj swój początek ukośny trawers w kierunku NE, prowadzący do Transformatora (dalsza część opisu). Dolna część studni jest pionowa, posia-

da owalny przekrój i głębokość 32 m. Kilka metrów poniżej trawersu możemy się dowahnąć ku W, do okna w ścianie. Znajduje się za nim Ślepy Komin (dalsza część opisu). Zjeżdżamy dalej na dno Studni Szczepana. Pokryte jest ono zawaliskiem wypełnionym piaszczystą gliną. Bezpośrednio pod linią zjazdu można w nim zejść jeszcze 2 m niżej, na Stare Dno (-100 m). Z dna Studni Szczepana podążamy ku W, pod 3 m próg. Pokonujemy go zapieraczką i przez szeroką na 70 cm szczelinę wchodzimy do Bocznej Sali. Dno sali opada stromo ku W i jest pokryte zawaliskiem. W jego najniższej części, przy ścianie, można zejść jeszcze 2,5 m studzienką. Często można w tym miejscu zaobserwować deszcz podziemny. W stropie Bocznej Sali wznosi się Ślepy Komin (P35). Do jego środkowej części dostajemy się opisanym wcześniej oknem w Studni Szczepana. Górną część należy pokonać początkowo hakowo (A1), a następnie klasycznie (IV). Komin kończy się zawaliskiem na poziomie wejścia do Studni Szczepana. W NW ścianie Bocznej Sali, około 10 m nad jej dnem, znajduje się okno. Wspinamy się do niego klasycznie w trudnościach do IV. Za oknem znajduje się około 5 m kominiek zaczopowany kamieniami pozlepianymi gliną z piaskiem.

Wracamy do wzmiankowanego wcześniej trawersu w Studni Szczepana. Pokonujemy go ukośnie do góry, przy pomocy technik haczenia (A1) i stajemy po kilkunastu metrach wspinania na półce w oknie w studni. W dół biegnie owalny korytarz o średnicy 1 m. Posiada on nazwę Transformator od specyficznego dźwięku, jaki podczas eksploracji wydawało przepływające tędy powietrze. Dno korytarza pokryte jest gruzem posklejanym gliną z piaskiem. Po kilku metrach korytarz zwęża się w przełaz i urywa progiem (P5) do owalnej Salki w Pawiem. Z jej końca schodzimy kolejnym, 4 m progiem do drugiej, większej salki (-72,8 m). W jej NE rogu znajduje się wejście do długiego na 2 m Zacisku Kryptologów (Z2). Z profilu jest on poziomą, lekko opadającą szczeliną. Pokonanie go ułatwia wymyta w dnie rynna. Zaraz za zaciskiem znajduje się prostopadle przebiegający meander. Schodzimy do niego zapieraczką 2 m, na półkę z zaklinowanych want. Można stąd zejść ku SE w niższe, ślepo zakończone piętro meandra. W jego SE krańcu wypływa z niedostępnej szczeliny ciek. ▷

Podążamy wyższym piętrzem meandra ku NW, pokonujemy dwa zaciski (ZI) i stajemy na półce nad mytą Studnią Enigma (P22).

Zjeżdżamy w pobliżu cieku na dno studni. Opada ono w kierunku S i jest pokryte zawaliskiem, w którym znika woda. Około 4 m nad dnem studni, po stronie E zawieszona jest półka. Osiągamy ją łatwą wspinaczką. Znajduje się tutaj trójkątne wejście do ciągu o nazwie Maszynka do Mięsa. Początkowo idziemy niskim korytarzykiem o dnie pokrytym drobnym gruzem. Przechodzi on wkrótce w mytą meander, w którym schodzimy przez dwa progi o wysokościach 4 i 3 m. Dnem meandra sączy się stróżka wody. Pod drugim progiem znajduje się krucha pochylnia. Ciągnie się z niej do góry, równoległe do ciągu, którym przyszliśmy, kilkumetrowy, ślepy meanderek. Schodzimy pochylnią i docieramy nad wąskie wejście w pierwszy z dwóch Progów Minionej Trwogi (P6). Zjeżdżamy nim na piarżystą pochylnię, na końcu której znajduje się drugi próg. Po lewej stronie znajduje się wejście w boczny ciąg. Początkowo wąski meander pnie się stromo do góry, po czym skręca w prawo, opada w dół i urywa się progiem do Krwawej Salki (P12). Zjeżdżamy drugim z Progów Minionej Trwogi (P10) i stajemy na pokrytym wantami dnie Krwawej Salki (-145,69 m). Rozciąga się ona na wzdłuż płaszczyzny W-E na długości około 7 m, przy szerokości 4–2 m. Naprzeciwko podstawy Progów Minionej Trwogi, między wantami pod S ścianą znajduje się wejście nad Próg Rzeźników (P14). W większości jest on zbudowany z poklinowanych głazów i należy go pokonywać z ostrożnością. Pod progiem przeczołgujemy się pod dużą, niepewnie zaklinowaną wantą, schodzimy kilka metrów szczelinowatą pochylnią i stajemy nad Studnią Dżihad (P74). W tym miejscu kończy się Maszynka do Mięsa.

Po kilku metrach zjazdu, po W stronie widać ciek wypływający z ciasnej szczeliny nie do przejścia. Kolejne kilka metrów niżej, po przeciwnej stronie studni znajduje się wylot ciągu prowadzącego do Sali Intensywnej Geriatrii. Dostajemy się tam długim wahadłem i kilkumetrowym trawersem (A1). Następnie wspinamy się ku SE pokrytą luźnymi kamieniami pochylnią (łatwo), pod Komin Intensywnej Geriatrii (P24). Jedną z jego ścian tworzą kamienie posklejane piaszczystą gliną. Wspinamy się na prawo od niej po litej skale (14 m A1) i wchodzimy w komin (10 m III), który po kilku metrach wyprowadza na most z zaklinowanych want. Przechodzimy z niego do niewielkiego korytarzyka pod zawaliskiem. Wspinamy się stąd 4 m między wantami i wchodzimy do niewielkiej salki o zawaliskowym charakterze. Odchodzą z niej ku N i W krótkie,

zagruzowane na końcu korytarzyki. Ku S możemy natomiast przejść do Sali Intensywnej Geriatrii. W jej wstępnej części, ku E wznosi się połogi próg o nazwie Sand Beach (P6). Zawalisko nad nim stanowi najwyższej położony punkt partii (-116,41 m). Dalsza część Sali Intensywnej Geriatrii ciągnie się jeszcze 10 m ku S, skąd prostopadle, w przeciwnych kierunkach odchodzą krótkie zagruzowane korytarzyki. W całości opisywanego ciągu, zwłaszcza w okolicach Sali Intensywnej Geriatrii, występują duże ilości piasku ze skał krystalicznych. Partie te posiadają długość około 125 m.

Wracamy do Studni Dżihad i zjeżdżamy na Most przy jej W ścianie (20 m od krawędzi studni). Opadają z niego ku W kaskady (P16), na których dnie znajduje się Sala Grzechotników. Około 3 m nad wejściem w zjazd kaskadami znajduje się okno. Wspinamy się do niego łatwo i stajemy przed górną częścią Komina Krakowiaków i Górali (P26). Jego podstawa znajduje się 19 m niżej, w Sali Grzechotników. W kominie sączy się niewielka stróżka wody. Wspinamy się do góry 7 m (A1) i docieramy do owalnej salki, w której N części wznosi się do góry komin (P8). Po wspięciu się nim (A1), docieramy do zbyt wąskich do przejścia szczelin. Pod kominem, z niewielkiej niszy, ku NW pnie się do góry ciasny Maślany Meanderek. Po kilku metrach znajduje się zacisk ZIII (-165,51 m). Partie za nim nie zostały jeszcze wyeksplorowane.

Wracamy do miejsca w górnej części Komina Krakowiaków i Górali, gdzie rozpoczęliśmy wspinaczkę. Trawersujemy do okna w przeciwległej ścianie komina (A1) i wychodzimy w górnej części Komina nad Jeziorkiem (P23). Około 6 m dalej i 4 m wyżej znajduje się wylot meandra, z którego wypływa ciek. Aby się do niego dostać, początkowo trawersujemy (III), a następnie wspinamy się kilka metrów do góry (A1). Ciasny meander doprowadza po kilku metrach do Mydlanej Salki, posiadającej owalny kształt. U góry widać kontynuację meandra. Aby się do niej dostać, trzeba wspiąć się 10 m (A1) w strudze spadającej wody. Meander ciągnie się dalej do góry, ku NW, doprowadzając wkrótce do Salki Invidia. Za nią natrafiamy na warstwę słabiej rozpuszczalnej skały. Wspinamy się w zachodniej części salki (P4, trudności IV) do niewielkiego korytarzyka. Woda wypływa tu z wąskiej i niedostępnej dla człowieka szczeliny, zamykającej dalszą drogę (-160,17 m). Ten, jak i sąsiedni, znajdujący się nad Kominem Krakowiaków i Górali ciąg, kieruje się wyraźnie pod rejon Starego Dna, stanowiąc kontynuację Bocznej Sali i Studni Szczepana. Zmierzona długość korytarzy nad Salą Grzechotników wynosi 140 m.

Wracamy na Most w Studni Dżihad i zjeżdżamy do Sali Grzechotników (-205,51 m). Jej dno pokryte jest głazami. Największy z nich leży nieopodal miejsca do którego zjechaliśmy. Sala rozciąga się ku NW na długości 13 m i posiada szerokość 3–5 m. W jej stropie wznoszą się 2 opisane wcześniej kominy. Podstawę Komina nad Jeziorkiem wyścięła spora ilość piasku. Padający tu deszcz podziemny utworzył mały zbiornik o średnicy 1,5 m i niewielkiej głębokości. W S rogu sali, za wzmiankowaną wcześniej największą wantą, znajduje się wejście do Studni Feniksa (P81). Początkowo jej przekrój jest owalny, o średnicy 2 m. Około 10 m poniżej krawędzi studni odchodzi ku NW ślepy komin, z którego dopływa woda. Prawdopodobnie prowadzi on pod okolicę jeziorka w Sali Grzechotników. Po kolejnych 35 m studnia wyraźnie się rozszerza. Między jej ścianami jest zaklinowana wielka wanta. Od wschodu dochodzi pochylnia spod dna Sali Mudżahedinów (dalsza część opisu). Dopływa nią kolejny ciek. Zjeżdżamy ostatni odcinek, do pokrytego różnej granulacji gruzem dna Studni Feniksa. Posiada ono nieregularny kształt, przybliżone rozmiary 10×10 m i opada stromo ku S. W najniższym jego miejscu znajduje się lejkowate zagłębienie w zawalisku. Można w nim zejść jeszcze 2 m do jeziorka stojącego na piasku. Znajduje się ono na głębokości -295,42 m i stanowi dno jaskini. Wszystkie cieki w jaskini wpadają do dolnej części Studni Feniksa i giną w zawalisku na jej dnie.

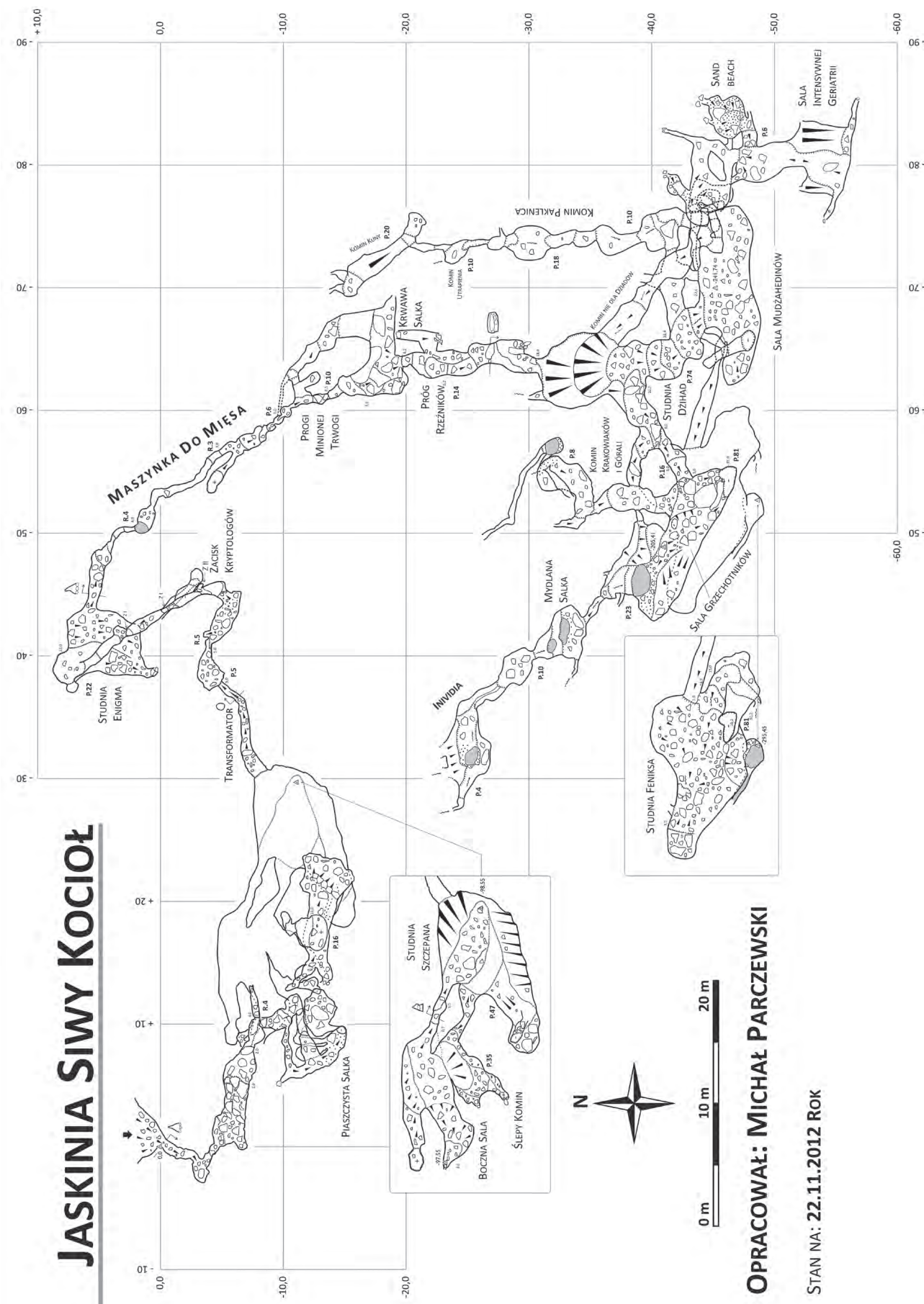
Wracamy na Most w Studni Dżihad i zjeżdżamy dalej w dół. Po 10 m osięgamy krawędź kolejnej kaskady. Około 8 m poniżej, w zachodniej ścianie widać ciasne okno. Można się do niego dostać wahadłem. Za oknem znajduje się równoległa Studnia z Nietoperzem. Posiada ona średnicę około 1,5 m. Najwyższy jej punkt znajduje się 8 m powyżej okna, natomiast 16 m poniżej Studnia z Nietoperzem łączy się kolejnym oknem ze Studnią Dżihad, po czym wypada niżej w Sali Mudżahedinów (dalsza część opisu). Studnia z Nietoperzem mierzona od najwyższego punktu, do dna Sali Mudżahedinów posiada głębokość 42 m.

W Studni Dżihad, naprzeciwko okna, którym dostaliśmy się do Studni z Nietoperzem znajduje się drugie, znacznie większe okno. Do niego także dostajemy się wahadłem i stajemy na dużej półce z zaklinowanych want. W spągu półki znajduje się przebicie do niższej części Studni Dżihad. Około 4 m dalej na E stajemy przed Kominem Paklenica (P28). Pod nami widać dno komina. Osiągamy je 4 m zjazdem. Podążając z niego ku S, dochodzimy do kolejnego przebicia do Sali Mudżahedinów. Z końca półki wspinamy się ukośnym trawersem po lewej

ścianie, nad pierwszą kaskadę Komina Paklenica. Drugą kaskadę pokonujemy również po lewej ścianie, w pobliżu cieku (całość 10 m, A1). Ponad nią znajduje się duża półka. Wspinamy się z niej po lewej

ścianie, pod wylot krótkiego meanderka (18 m, III, A1). Za nim wznosi się Komin Utrapienia. Wspinamy się 10 m jego prawą ścianą pod niebezpiecznie zaklinowane płyty (A1, III). Po przejściu się

między nimi osiągamy ciasną szczelinę. Wznosi się ona kilka metrów i wypada oknem w Kominie Kuny (P20). Podstawę okna tworzy duża wana. Możemy stąd zjechać 5 m do podstawy komina. ▷

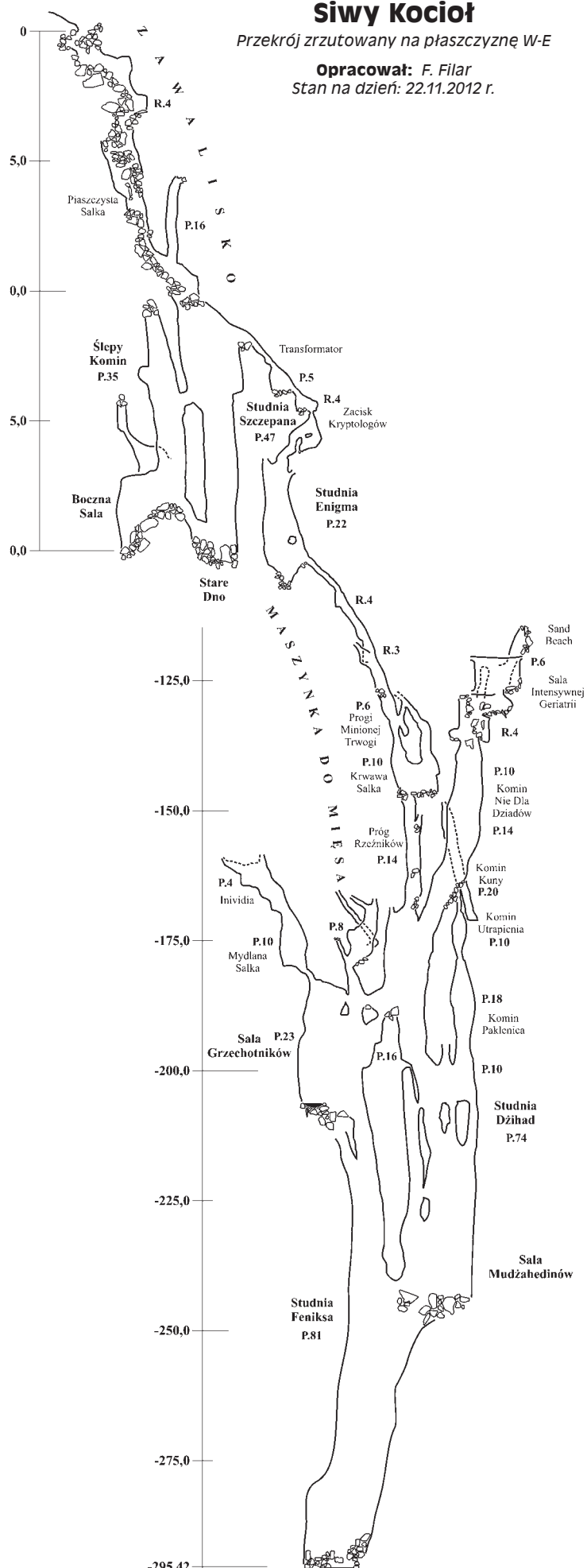

Siwy Kocioł

Przekrój zrutowany na płaszczyznę W-E

Opracował: F. Filar

Stan na dzień: 22.11.2012 r.

W tym miejscu znaleziony został prawie kompletny szkielet kuny. Wracamy do okna i wspinamy się klasycznie (IV) 15 m na dużą półkę pokrytą gruzem. Około 3 m nad półką widać niewielkie okno. Jest ono wejściem w ciasną szczelinę, która staje się wkrótce niedostępna dla człowieka. Miejsce to znajduje się na głębokości -150,37 m i jak sugerują pomiary, leży w pobliżu Krwawej Salki. Cały ciąg od okna w Studni Dżihad posiada długość 97 m.

Wracamy do Studni Dżihad i zjeżdżamy do krawędzi ostatniej kaskady o głębokości 28 m. Odcinek ten pokonujemy w większości bez kontaktu ze ścianą i lądujemy na pokrytym zawaliskiem dnie Sali Mudzahedinów. Posiada ona wymiary 10×5 m. Wpadają tutaj dwa cieki w postaci deszczu jaskiniowego; jeden ze Studni Dżihad, a drugi spod Komina Paklenica. W zachodnim krańcu sali można zjechać 7 m pod poziom zawaliska. Rozpoczyna się tutaj pochylnia, która po 17 m wpada do Studni Feniksa w okolicach wielkiej zaklinowanej wanty.

Informacje o jaskini

Jaskinia rozwinęła się w wapieniach triasu środkowego wierzchowej jednostki Żdziarów (fałd Czerwonych Wierchów). Utworzyła się prawdopodobnie na tym samym systemie szczelin, co Śnieżna Studnia, tworząc z nią jeden system. Przypuszczalnie jaskinie łączą się któryś z kominów w partiach Dzikie Zachód w Śnieżnej Studni.

Szczeliny posiadają w przybliżeniu przebieg W-E. Większość ciągów ma rozwinięcie niemal pionowe. Najbardziej odchylony od pionu odcinek znajduje się pomiędzy poziomem dna Studni Enigma, a poziomem Sali Grzechotników, gdzie szczelina posiada upad około -60°S. Komin Nie Dla Dziadów i położone za nim partie ukształtowały się na szczelinie o odmiennym przebiegu względem reszty jaskini.

Osady klastyczne w jaskini reprezentują gruzy zlepione piaszczystą gliną, namuliska gliniaste oraz piaszczyste. Znaczną część jaskini wypełniają zawaliska. Największe, o deniwelacji 50 m, rozciąga się na odcinku od otworu, do wejścia w Studnię Szczepana. Duże zawaliska znajdują się także na dnie Studni Szczepana, w Bocznej Sali, partiach nad Kominem Nie Dla Dziadów oraz dnach Studni Feniksa i Dżihad. Fragmenty o charakterze zawaliskowym można spotkać również w Maszynie do Mięsa.

Osady organogeniczne występują w niewielkiej ilości i stanowią nagromadzenia kości oraz odchody nietoperzy. W okolicach otworu zalega humus oraz odchody niewielkich ssaków. Osadów chemicznych nie zaobserwowano.

Przez Siwy Kocioł przepływa kilka stałych cieków, które można zaobserwować na odcinkach:

- niedostępne zwężenia na końcu meandra za Zaciskiem Kryptologów – Studnia Enigma – zawalisko na jej dnie.
- zachodnia strona górnej części Studni Dżihad (prawdopodobnie jest to kontynuacja cieku który ginie pod Studnią Enigma) – Sala Mudzahedinów – dół Studni Feniksa – zawalisko na dnie jaskini.
- podstawa Komina Nie Dla Dziadów – Studnia Dżihad (połączenie z wyżej opisanym ciekiem następuje na poziomie Mostu).
- górna część Komina Paklenica – Sala Mudzahedinów – Studnia Feniksa (połączenie z dwoma wyżej opisanymi ciekami).
- wąska szczelina nad Salką Invidia – Sala Grzechotników – Studnia Feniksa (na jej dnie połączenie z resztą cieków).

Deszcz podziemny występuje w Bocznej Sali. Oprócz tego niewielka stróżka wody sączy się w Maszynie do Mięsa i Kominie Krakowiaków i Górali.

W jaskini występuje kilka zbiorników wody w postaci kałuż i jezierek związanych ze stałymi ciekami. Największe z nich to jeziorko w Sali Grzechotników i jeziorko w najgłębszym punkcie jaskini.

Najprawdopodobniej woda z Siwego Kotła spływa do położonej niżej Śnieżnej Studni. Ta z kolei jest przypuszczalnie odwadniana

przez Lodowe Źródło, co nie zostało jednak potwierdzone barwieniami.

Jaskinia posiada mikroklimat typu statodynamicznego. Środkowa część jaskini ma prawdopodobnie kontakt z powierzchnią, co powoduje, że w głównym ciągu, do poziomu połowy Studni Dżihad, wyczuwalny jest silny przewiew. Jego zwrot potrafi zmieniać się nawet ciągu kilku minut, zwłaszcza przy temperaturze kilku stopni Celsjusza powyżej zera na powierzchni. Głębsze partie jaskini charakteryzują się mikroklimatem statycznym.

Światło bezpośrednie sięga kilka metrów od otworu, do końca wejściowego korytarzyka. Światło rozproszone dociera niemal do Sali nad Zawaliskiem.

W okolicach otworów rosną rośliny kwiatowe, paprocie, mchy, glony oraz porosty.

W przyotworowych partiach jaskini widać ślady bytowania i odchody niewielkich ssaków. W Studni z Nietoperzem widziany był Nocek wąsatek *Myotis mystacinus* (21.10.2012 r.).

Historia eksploracji

Lej krasowy, w którym znajduje się otwór jaskini, był znany w środowisku zakopiańskim od początku lat 90. Pierwszy zainteresował się nim Sz. Masny, jednak po jego śmierci, wszelka aktywność w tym miejscu zastygła. Pozostała natomiast nazwa – Szczepanowy Lej. Kilka lat później na problem ponownie zwrócił uwagę P. Orawiec. W rezultacie przeprowadzonych przez grono kilku osób akcji, 16 lipca 2005 r., udało się znaleźć w SW części leja wejście do jaskini. Jednocześnie nazwa obiektu została zmieniona na Siwy Kocioł.

Obok przedstawiona jest szczegółowa chronologia prac prowadzonych w jaskini.

Historia dokumentacji

W pomiarach jaskini wzięli udział: G. Albrzykowski, F. Filar, P. Grodecki, M. Kubarek, M. Latoń, P. Orawiec, J. Parczewski, M. Parczewski, M. Rajczak, B. Wypych, K. Zaczyński.

Wykaz kolejnych aktualizacji planu i przekroju:

Filar F. 2008: przekrój WE.

Filar F. 2008: zestawienie przekroju Śnieżnej Studni i Siwego Kotła na płaszczyźnie WE.

Parczewski M. 2008: plan.

Filar F. 2009: przekrój WE jaskini uzupełniony o ciągi nad Salą Grzechotników i partie w okolicach Sali Intensywnej Geriatrii.

Filar F. 2012: przekrój WE jaskini uzupełniony o ciąg do Komina Kuny.

Pomiary przeprowadzono przy pomocy topofila Marbach i przyrządu DistoX.

Literatura

Filar F., Parczewski M. 2008. Siwy Kocioł – tajemnica Czerwonych Wierchów. Jaskinie 52: 25–28.

Filar F., Parczewski M. 2009. Nowa jaskinia w Czerwonych Wierchach. Tatry 27: 20–22.

Filar F. 2009. Postępy w eksploracji Siwego Kotła. Jaskinie 55: 4.

Filar F. 2009. 1 km w Siwym Kotle. Jaskinie 57:29.

Podsumowanie kolejnego etapu eksploracji Siwego Kotła

Aktywność w Siwym Kotle miała w tym roku charakter przede wszystkim dokumentacyjny. Skartowane zostały wszystkie zaległości z ubiegłych lat. Dało to podstawę do podsumowania aktualnego stanu wiedzy o jaskini w formie opublikowanego poniżej opisu inwentarzewego. Przy okazji pomiarów udało się także odkryć równoległą do Studni Dżihad Studnię z Nietoperzem oraz pochyłą opadającą spod dna Studni Dżihad do Studni Feniksa – łącznie 52 m nowych ciągów. Do sprawdzenia pozostało jeszcze kilka perspektywicznych tematów. □

chronologia prac prowadzonych w Jaskini Siwy Kocioł

2005 r.

16.07 F. Filar i P. Orawiec odnajdują wejście. F. Filar eksploruje jaskinię do głębokości -15 m.

17.07 G. Albrzykowski, F. Filar i P. Orawiec docierają, po udrożnieniu szeregu przejść w Zawalisku, nad Studnię Szczepana (-50 m).

19.07 G. Albrzykowski, F. Filar i P. Orawiec zjeżdżają Studnię Szczepana o osiągając Stare Dno (-98 m). Mierzą także jaskinię do połowy Zawaliska.

30.07 G. Albrzykowski, F. Filar, M. Kowalczyk, W. Kowalski, P. Orawiec i M. Parczewski wspinają się do okna w Bocznej Sali, za którym znajduje się ślepy komin. Mierzą też jaskinię do Starego Dna oraz rozpoczynają prace na dnie Bocznej Sali.

10.08 G. Albrzykowski, F. Filar, P. Orawiec i J. Trojan mierzą jaskinię do Bocznej Sali i kontynuują prace na jej dnie.

14.08 F. Filar i P. Orawiec kontynuują prace w dnie Bocznej Sali osiągając 2 m postępu w dół.

22.08 F. Filar i K. Zaczyński mierzą ciąg do okna w Bocznej Sali. Zjeżdżają także Ślepym Kominem od okna w zachodniej ścianie Studni Szczepana.

16.09 F. Filar i P. Orawiec wspinają się do okna we wschodniej ścianie Studni Szczepana i odkrywają Transformator.

23.09 F. Filar i P. Orawiec kontynuują prace w Transformatorze.

31.09 F. Filar, M. Kowalczyk i P. Orawiec przedostają się za Transformator i docierają dwie salki dalej.

2006 r.

28.05 F. Filar i P. Grodecki mierzą partie za Transformatorem.

15.07 G. Albrzykowski, F. Filar i P. Orawiec kończą pomiary za Transformatorem i rozpoczynają prace na Starym Dnie.

6.08 F. Filar, M. Kowalczyk i J. Masny eksplorują komin nad wejściem do Studni Szczepana i kontynuują prace na Starym Dnie.

20.08 F. Filar, W. Kowalski i P. Orawiec kontynuują prace na Starym Dnie i wspinają się do stropu Ślepego Komina.

18.11 F. Filar i P. Orawiec kontynuują prace na Starym Dnie.

2007 r.

7.10 F. Filar i M. Parczewski odkrywają Zacisk Kryptologów oraz mierzą komin nad Studnię Szczepana.

14.10 F. Filar i M. Parczewski przeciskają się przez Zacisk Kryptologów i eksplorują nowe partie pod Próg Rzeźników (około -160 m).

10.11 F. Filar i M. Parczewski zjeżdżają Studnię Dżihad do Mostu i dalej kaskadami do Sali Grzechotników. Eksplorują także pierwsze 40 m Studni Feniksa, do głębokości około -250 m względem otworu.

28.12 r. F. Filar i M. Parczewski osiągają dno Studni Feniksa (-295 m). Kontynuują także eksplorację Studni Dżihad do jej dna w Sali Mudżahedinów.

2008 r.

30.06 F. Filar i M. Parczewski mierzą jaskinię od Zacisku Kryptologów do wejścia do Maszynki do Mięsa. Próbuje także przejść zawalisko na dnie Studni Feniksa.

1.09 J. i M. Parczewscy mierzą Ślepy Komin.

13.09 F. Filar i M. Parczewski prowadzą pomiary od wejścia do Maszynki do Mięsa do dna Studni Feniksa oraz Studni Dżihad.

12.10 F. Filar, M. Latoń i M. Rajczak mierzą pierwszą od góry pętlę w Zawalisku.

23.11 F. Filar i M. Parczewski wspinają się Kominem Nie Dla Dziadów i docierają do Sali Intensywnej Geriatrii.

2009 r.

13.06 F. Filar, M. Kubarek, A. Maślanka i M. Parczewski wspinają się Kominem Krakowików i Górali oraz eksplorują komin w okolicach Sali Intensywnej Geriatrii.

15.08 F. Filar i M. Parczewski wspinają się Kominem nad Jeziorkiem i docierają meandrem do Salki Invidia.

5.09 F. Filar, M. Parczewski i M. Rajczak kartują komin i partie nad Salą Grzechotników.

21.11 F. Filar i M. Parczewski mierzą ciąg do Sali Intensywnej Geriatrii odkrywając przy okazji 10 m. Eksplorują także połączenie podstawy Komina Paklenica z Salą Mudżahedinów.

2010 r.

1.05 F. Filar, M. Kubarek, M. Kwiatkowski i M. Parczewski wspinają się pierwsze 15 m w Kominie Paklenica oraz mierzą Salę Mudżahedinów.

2.10 F. Filar i M. Parczewski kończą wspinaczkę w Kominie Paklenica i pokonują kolejny komin Utrapienia do zawaliska w stropie.

31.10 M. Bukowiec, F. Filar, M. Parczewski, M. Targosz i B. Wypych pokonują zawalisko w stropie Komina Utrapienia i wspinają się do końca Komina Kuny. Przy okazji mierzą całość partii do połączenia ze Studnią Dżihad.

2012 r.

9.09 F. Filar i M. Parczewski mierzą drugą pętlę w Zawalisku, Meander za Zaciskiem Kryptologów, pętlę nad Krwawą Salką i boczne korytarze przy podstawie Komina Paklenica.

21.10 F. Filar eksploruje i mierzy kaskady pod Studnią Dżihad oraz Studnię z Nietoperzem.